

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
wychowawców II etap edukacyjny

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy IV szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ: wychowawców

TEMAT:

Podróż na wyspę emocji.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

- Potrafi rozpoznać podstawowe emocje takie jak złość, radość, strach, smutek, wstręt.
- Podaje przykłady sytuacji, w których mogą wystąpić podstawowe emocje.
- Rozwija umiejętność komunikowania stanów emocjonalnych w sposób niewerbalny i werbalny.
- Wskazuje emocje odzwierciedlone w ciele człowieka.
- Rozwija uważność na swoje samopoczucie i potrzeby.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA):

Brak podstawy programowej

METODY I FORMY PRACY:

- Praca indywidualna – uczenie przez działanie
- Metody aktywizujące – termometr emocji, skojarzenia, wyspa emocji
- Metody graficznego zapisu – uzupełnianie rysunku ukazującego postać kolorami, które odzwierciedlają emocje towarzyszące uczniom
- Wizualne – praca z filmem
- Metody ewaluacyjne – kosz i walizka

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Do opracowania ćwiczenia dotyczącego samopoczucia uczniów pt. „Termometr emocji” wykorzystano aplikację *Google Jamboard*. To narzędzie jest wirtualną, „suchościeralną” tablicą, na której nauczyciel może pracować wraz z uczniami biorącymi udział w lekcji. Zarówno nauczyciel jak i uczniowie mogą zapisywać najważniejsze spostrzeżenia, coś dorysowywać. Służy również jako tablica, którą

nauczyciel może przygotować wcześniej przed lekcją i zapisać jako dokument na dysku *Google*. Nauczyciel przed lekcją przygotowuje ćwiczenie w tej aplikacji: wybierając znak „+” w prawym dolnym rogu ekranu tablicy tworzy nowy Jam (tablicę) i wkleja obraz termometru z funkcji „dodaj obraz” (panel boczny tablicy). Za pomocą funkcji „notatka” (panel boczny tablicy) wypisuje na tej tablicy imiona wszystkich uczniów, którzy biorą udział w zajęciach.

- Filmik ze strony Uniwersytet Dziecięcy Jak wydobywa się emocje?
- Do opracowania zadania zawierającego obraz „Wyspy emocji” nauczyciel również korzysta z aplikacji *Google Jamboard*. Nauczyciel przed lekcją przygotowuje ćwiczenie w tej aplikacji: klikając znak „+” tworzy nowy *Jam* i za pomocą funkcji „pióro” (panel boczny tablicy) rysuje wyspę, za pomocą funkcji „notatka” (panel boczny tablicy) tworzy wirtualne karteczki samoprzylepne z nazwami emocji, które umieszcza na wyspie, za pomocą funkcji „dodaj obraz” (panel boczny tablicy) wkleja obraz statku.
- Kontury postaci do ćwiczenia „Mapa emocji”
- Do podsumowania zajęć nauczyciel przygotowuje wcześniej w aplikacji *Google Jamboard* obraz walizki, kosza i plamy korzystając z funkcji „dodaj obraz” lub za pomocą funkcji „pióro” rysuje te symbole na koniec lekcji.

PRZEWIDYWANY CZAS:

45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

FAZA PRZYGOTOWAWCZA:

Część 1. Powitanie uczniów. Sprawdzenie obecności przez nauczyciela.

Część 2. Nauczyciel podaje temat oraz cele lekcji.

Część 3. Nauczyciel zadaje uczniom pytanie: Co to są emocje?

FAZA ZASADNICZA:

Część 4. Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczenia dotyczącego ich samopoczucia „Termometr emocji”. Na początku zajęć nauczyciel udostępnia obraz termometru uczniom. Na górze skali (powyżej punktu „0”) jest słoneczny wyż, czyli

przyjemne uczucia, które towarzyszą dziecku, np. radość, zadowolenie, spokój, zachwyty, wzruszenie, entuzjazm. W połowie skali, czyli na „0”, to taki stan, gdzie możemy czuć emocje przyjemne i nieprzyjemne, np. cieszę się, że jestem w szkole, ale jednocześnie odczuwam zmęczenie, bo musiałam wcześniej wstać. Poniżej punktu „0” jest niż, czyli mogą towarzyszyć nam nieprzyjemne uczucia, takie jak: smutek, strach, ból, zmęczenie, niepokój, złość, przygnębienie.

Nauczyciel pyta każdego ucznia z jak się czuje i co wpływa na to samopoczucie. Kiedy uczeń odpowiada to nauczyciel kursorem myszki umieszcza karteczkę zawierającą jego imię na skali termometru.

Po zakończonym ćwiczeniu, nauczyciel podsumowuje je mówiąc o tym, że nasze emocje są po to by informować nas o zaspokojonych bądź niezaspokojonych potrzebach: kiedy potrzeby są zaspokojone (np. odpoczynku, pożywienia, zabawy) to wtedy czujemy przyjemne emocje a kiedy nasze potrzeby są niezaspokojone to pojawiają się w nas nieprzyjemne uczucia.

Zdjęcie: termometr emocji obraz (PDF, 130 KB) – termometr emocji w aplikacji *Google Jamboard*

Nauczyciel pracując na tablicy umieszcza wirtualne karteczki samoprzylepne zawierające imiona uczniów, w odpowiednich miejscach, na skali termometru.

Część 5. Nauczyciel mówi uczniom, że zabiera ich teraz w podróż po wyspie emocji żeby zobaczyli w jaki sposób można je wyrażać. Zadaniem uczniów będzie odgadnięcie o jaką emocję chodzi.

Nauczyciel prosi uczniów o obejrzenie krótkiego filmu „Jak wydobywa się emocje?” Podczas drugiej części filmu, w trakcie wyrażania emocji tańcem, nauczyciel zatrzymuje film w momencie pojawienia się pytania na ekranie: „O jaką emocję chodzi?”

Uczniowie odgadują oraz mówią i pokazują jak wyglądają i zachowują się osoby, które się boją, smucą, cieszą, złością, brzydzą się.

Zdjęcie: wyspa emocji (PDF, 157 KB) – wyspa emocji w aplikacji *Google Jamboard*

W momencie gdy uczniowie odgadują o jaką emocję chodzi, nauczyciel udostępnia swój ekran z tablicą, na której jest obraz wyspy emocji i przesuwa statek z nazwą emocji, którą wskazali uczniowie. Nauczyciel za pomocą funkcji „notatka” (panel boczny tablicy), przy konkretnych nazwach emocji, zapisuje odpowiedzi uczniów dotyczące sposobów wyrażania emocji przez ludzi.

Część 6. Nauczyciel mówi o tym, że emocje mieszkają w ciele człowieka, prosi uczniów aby narysowali postać na swojej kartce i wzięli 5 kredek w kolorach: niebieskim, czerwonym, żółtym, pomarańczowym, zielonym.

Zadaniem uczniów jest zaznaczyć kółeczkiem w kolorze niebieskim miejsca w ciele, gdzie odczuwają smutek, kółeczkiem w kolorze czerwonym – złość, w kolorze żółtym – radość, w kolorze pomarańczowym – wstręt, w kolorze zielonym – strach.

Uczniowie pracują w swoim tempie wypełniając kolorami kontury postaci a nauczyciel indywidualizuje pracę z uczniami odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych oraz edukacyjnych, a także możliwości psychofizycznych. W ten sposób powstaje indywidualna mapa emocji każdego ucznia.

Uczniowie prezentują swoje prace a nauczyciel podsumowuje zadanie mówiąc o tym, że jeśli chcemy umiejętnie rozpoznawać jaką emocję w danym momencie odczuwamy to warto żebyśmy słuchali swojego ciała, w których miejscach w ciele czujemy napięcie, a które miejsca są rozluźnione

Zdjęcie: *Pinterest* kontury postaci. jpg – kontury postaci

Nauczyciel udostępnia swój ekran z konturami postaci, uczniowie wzorując się na tym obrazie rysują swoją postać i używając różnych kolorów, zaznaczają na niej miejsca w ciele, gdzie odczuwają omawiane emocje.

FAZA KOŃCOWA:

Część 7. Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów słowami, że nie ma emocji dobrych czy złych, wszystkie są ważne bo niosą informację o zaspokojonych bądź niezaspokojonych potrzebach.

Część 8. Ewaluacja pracy na lekcji.

Nauczyciel w aplikacji *Google Jamboard* rysuje walizkę. Obok niej pisze: Co zabieram ze sobą? Udostępnia tablicę uczniom.

Uczniowie obok walizki wpisują to, co zabierają z lekcji ze sobą, co do nich szczególnie przemówiło, co się spodobało lub co im się przyda w przyszłości.

Nauczyciel w aplikacji *Google Jamboard* rysuje również kosz i plamę. Obok kosza pisze: Co mi się nie przyda? A obok plamy: Czego zabrakło? Udostępnia tablicę uczniom.

Poniższe rysunki uczniowie wypełniają krótkimi zdaniami, równoważnikami zdań lub kluczowymi słowami.

Zdjęcie: kosz i walizka ewaluacja [PNG, 27 KB] – obraz kosza i walizki

Nauczyciel udostępnia swoją tablicę uczniom z obrazem walizki, kosza i plamy. Uczniowie odpowiadając na zadane przez nauczyciela pytania dotyczące lekcji, wpisują swoje odpowiedzi przy wybranych symbolach.

EWALUACJA ZAJĘĆ:

walizka i kosz

BIBLIOGRAFIA:

- Film *Jak wydobywa się emocje?*, dostępny online [dostęp: 21.09.2016].
- J. Steinke-Kalembka *Z emocjami jak z pogodą – warto znać ich temperaturę*, blog psychologiczny, dostępny online [dostęp: 10.04.2019].
- J. Steinke-Kalembka, *Termometr emocji*, materiały do pobrania – edukowisko.pl, dostępny online [dostęp: maj 2019].
- E. Brudnik A. Moszyńska B. Owczarska, *„Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie”*, wyd. Jedność, 2010 r.
- *„12 ważnych emocji. Polscy autorzy o tym co czujemy”*, opracowanie zbiorowe, wyd. Centrum Edukacji Dziecięcej, 2020 r.
- Film *Jamboard - co to jest?*, dostępny online [dostęp: 22.12.2020].

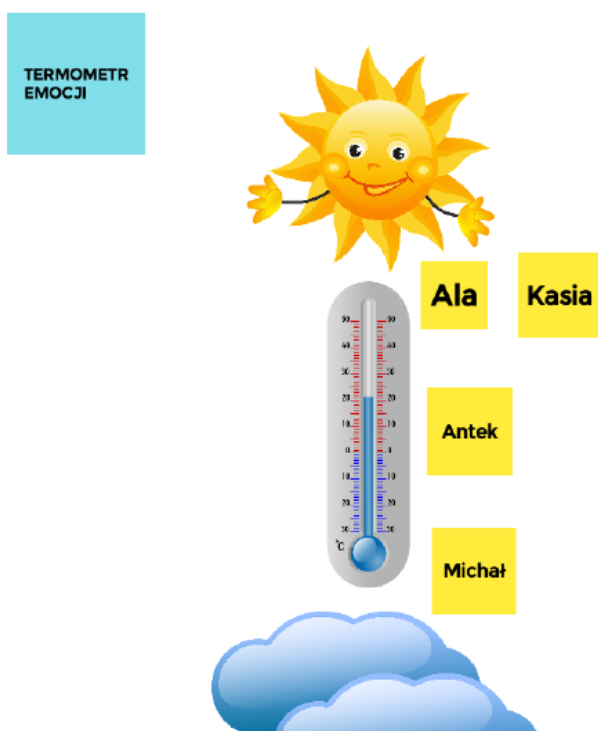
ZAŁĄCZNIKI:

1. Zdjęcie: termometr emocji obraz (PDF, 130 KB)

2. Zdjęcie: wyspa emocji (PDF, 157 KB)
3. Zdjęcie: *Pinterest* kontury postaci.jpg
4. Zdjęcie: Kosz i walizka ewaluacja (PNG, 27 KB)

Załącznik 1

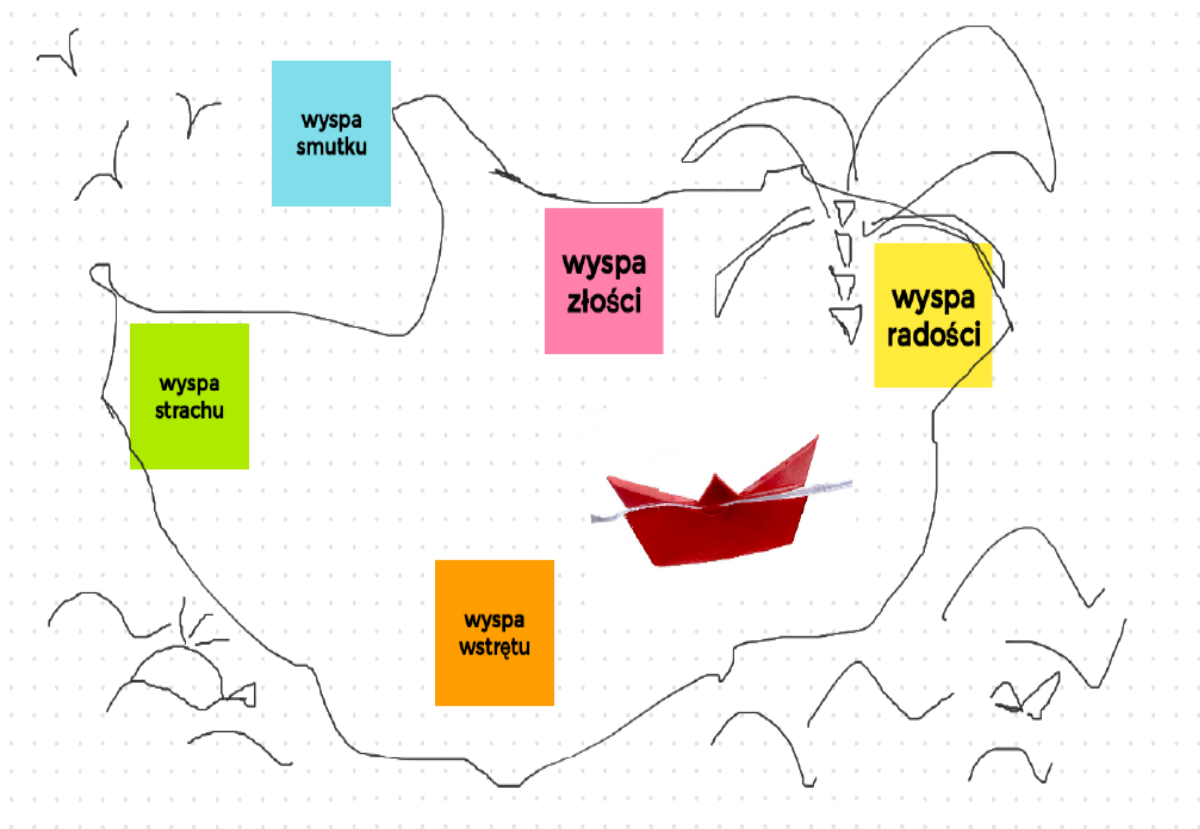
Zdjęcie: Termometr emocji

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 2

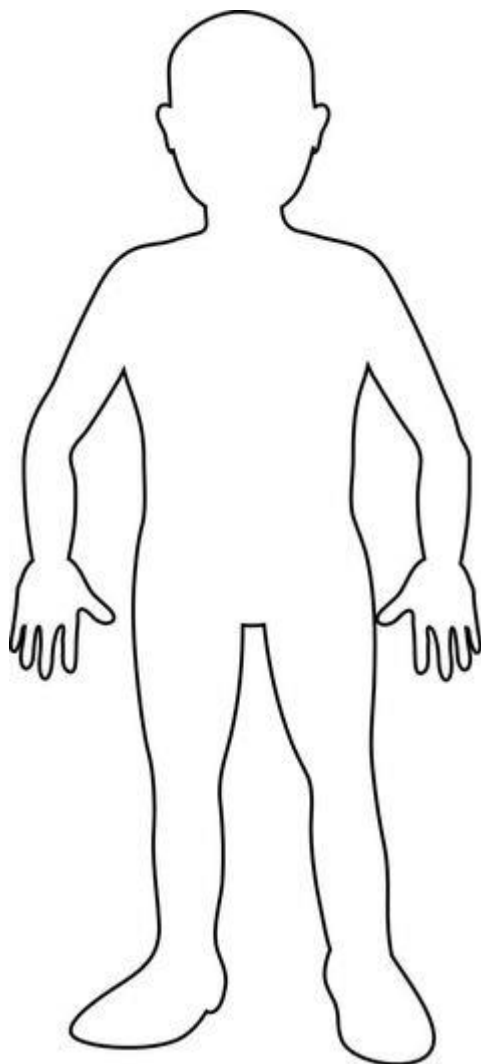
Zdjęcie: Wyspa emocji

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 3

Zdjęcie: *Pinterest* Kontury postaci

Źródło: <https://pl.pinterest.com/pin/613263674246184152/> dostępny online [dostęp: 24.03.2022]

Załącznik 4

Zdjęcie: Kosz i walizka ewaluacja

Źródło: Opracowanie własne

Opracowanie scenariusza:

Anna Walczak

Agnieszka Znamirowska